

Els triomfadors de la cimera de l'OMC

Van arribar per centenars i van obtenir un triomf inesperat. Les organitzacions no governamentals (ONG) que van aconseguir paraitzar els treballs de l'OMC a Seattle ara fa un mes han passat a convertir-se en un poderós grup de pressió mundial.

El jove periodista africà que intentava aclarir-se en el càdric centre de premsa de l'OMC a Seattle no donava crèdit als seus ulls. Davant seu, en la taula de deu metres de llarg destinada a acollir tots els comunicats de premsa relacionats amb la reunió, s'amuntegaven centenars de papers, informes, pamflets, convocatòries de manifestacions, adhesius, cartells i fins i tot preservatius ("Per a un Comerç Segur", patrocinats per Greenpeace). La immensa majoria eren contraris a la reunió de l'OMC i a la mateixa OMC. L'organització més "secretista" del món, tal i com l'acusen els seus enemics. La més desorganitzada, segons els periodistes i delegats oficials presents a Seattle.

"Quin devessall de paper, no és cert?", li va dir amb timidesa un periodista occidental que se'l mirava de l'altra banda de la paperassa. El periodista africà va assentir amb un somriure irònic, i després va agafar quatre textos i se'ls va endur cap a la seva modesta taula de treball. Aquesta és una llista imaginària dels grups que va escollir: defensors dels drets dels consumidors, del medi ambient, representants del món associatiu, agricultors i sindicats. Cinc organitzacions no governamentals, els autèntics protagonistes de Seattle.

Public Citizen: organització creada en 1971 per Ralph Nader, un conegut activista nord-americà. Compta uns 150.000 mem-

bres i es qualifica dels "ulls i orelles del consumidor a Washington". Public Citizen és un potent grup de pressió, amb sis branques d'acció sobre temes tan diversos com la salut, el Congrés dels EUA, les centrals nuclears o el medi ambient.

La secció encarregada del comerç mundial, Global Trade Watch ("El Vigilant del Comerç Mundial", literalment) va ser

**Public Citizen
compta amb
150.000 membres
i es defineix
com "els ulls
i orelles del
consumidor a
Washington".**

l'encarregada de la mobilització contra l'OMC als carrers de Seattle. "Global Trade Watch" intenta "educar el públic nord-americà sobre l'enorme impacte del comerç internacional i la globalització econòmica sobre els llocs de treball, el medi ambient, la salut pública i el control democràtic", segons les mateixes paraules de l'organització (www.citizen.org). A més a més de Ralph Nader, present en les "barriades" de Seattle com en totes les lluites pels drets civils i el

medi ambient als EUA en els últims 25 anys, una de les veus més reconegudes de Public Citizen és Lori Wallach, coautora d'un llibre recent i força documentat, *Corporació Global i l'erosió de la democràcia*, que dissectiona com un bisturí els errors de l'Organització Mundial de Comerç. Per al capítol d'anècdotes: el llibre, generosament regalat als periodistes presents a Seattle, va ser finançat parcialment per la Fundació Ford.

ATTAC: Sens dubte l'estrella més jove i d'èxit més esclatant en l'enorme constel·lació d'organitzacions no governamentals en el món occidental. D'origen europeu i coprotagonista indiscutible de la protesta de Seattle amb Global Trade Watch. Exigeix la fi provisional dels treballs de l'OMC i una "auditoria" sobre els efectes de la globalització econòmica. L'"Associació en favor d'una taxació de les transaccions financeres en ajut dels ciutadans" (ATTAC en francès) va néixer, com indica la solemnitat del seu nom, a França. Concretament el 3 de juny de 1998, mesos després de la publicació al mensual *Le Monde Diplomatique*, al·taveu de l'esquerra més militant francesa, d'un editorial sobre com "desarmar els mercats".

Originalment la idea d'ATTAC era demanar l'aplicació d'una vegada per totes del denominat "Impost Tobin", la proposta d'un Nobel d'Economia nord-americà que en la dècada dels 70 va

ARXIU / EFE

llençar la idea d'un recàrrec impositiu sobre les operacions borsàries i de divises arreu del món. L'objectiu: obtenir de l'especulació financera uns beneficis per a tot el món. Entorn d'aquest debat es van agrupar ràpidament associacions de defensa del consumidor, sindicats, organitzacions agrícoles, de defensa dels parats i òrgans de comunicació francesos. En total, desenes de grups de tots els orígens i condicions. La seva primera batalla fou un èxit rotund: l'AMI (Acord Multilateral d'Inversions), un projecte dels països més rics del món per decretar un marc legal internacional per a les inversions, va ser abandonat el 1998 després d'una intensa campanya a França i arreu el món. Al voltant d'ATTAC hi ha grups paral·lels com Alter Davos (la rèplica d'esquerres al fòrum mundial de Davos).

Com totes les ONG sense gaires recursos, utilitzen l'Internet per organitzar aliances amb grups estrangers. A finals de 1999, ATTAC s'havia expandit

com la pólvora i havia establert "delegacions" més o menys oficials a vuit països (Bèlgica, Brasil, Irlanda, Portugal, Quebec, Suïssa, Senegal, Tunís), segons la llista de la seva adreça electrònica (www.attac.org). La propagació del fenomen, però, presenta un aspecte lleugerament descontrolat: qualsevol grup local o nacional que reivindicui els mateixos objectius pot, en principi, crear una "delegació" d'ATTAC. L'organització sembla comptar més aviat amb la bona fe i l'entusiasme de cada grup local que en una autèntica coordinació mundial. El seu mode de funcionament, a França, consisteix en reunions regulars a nivell local i regional. No ofereix dades d'afiliació.

Societat Humana: A Seattle la Societat Humana d'Estat Units (www.hsus.org) es presentava com l'organització defensora dels animals més gran del món (sense donar xifres d'afiliació, però). La seva campanya, efectista, denunciava tres casos re-

solts pels òrgans judicials de l'OMC en perjudici de les tortugues marines, els dofins i les guineus. En quatre anys de funcionament, certament l'OMC ha acumulat no poques pífies en el tema del medi ambient. En els tres casos mencionats, els països (rics) que van prohibir la importació de determinats productes que perjudicaven aquests animals salvatges es van veure derrotats pels països (pobres) que consideraven aquestes lleis com barreres comercials. Una victòria en principi pel desenvolupament, però una derrota per a la biodiversitat.

La Societat Humana, com Greenpeace, exigia, i continua exigint, que l'OMC faci una excepció en el lliure comerç amb tot el que pertorqui la fauna i flora.

José Bové: un pagès francès de 46 anys, criador d'ovelles al Larzac (regió del sud-est de França). Contràriament al que pot fer pensar el seu nom, aquest Astèrix, nou heroi dels francesos, no parla castellà. En Bové és famós per

Per dispersar els manifestants anti-OMC la policia de Seattle va usar gas lacrimogen i bales de goma. Internet va ser una eina fonamental per mobilitzar els milers d'activistes presents en aquesta ciutat.

Els protagonistes de Seattle

ARXIU / EFE

ARXIU / EFE

Els 200 quilos de roquefort que José Bové va repartir entre activistes i periodistes el van fer sortir en moltes portades.

Dalt, un policia llença esprai de pebre sobre un manifestant a la cimera de Seattle. A sota, el president dels EUA, Bill Clinton, signa un acord per prohibir el treball infantil més greu, cosa amb què coincidí amb les idees de la federació de sindicats AFL-CIO.

haver protagonitzat un confús incident amb els seus col·legues de la Confédération Paysanne (sindicat agrícola minoritari, amb el 20% de vots en les darreres eleccions) que va acabar amb la destrucció d'un McDonald's en construcció al seu poble. El cas està pendent de resolució davant la justícia francesa.

En José Bové, que immediatament després de l'incident va passar a convertir-se en una estrella dels mitjans de comunicació francesos, va sortir a temps de la presó condicional per poder acudir a Seattle. El seu anglès més que correcte (va viure als Estats Units quan era petit) i els 200 quilos de roquefort que va

portar sota els braços per regalar als activistes i la premsa presents a Seattle el van fer mereixedor d'una portada al *New York Times* i de l'atenció encuriosida del supermercat audiovisual nord-americà. Amb un conegut periodista texà va protagonitzar una impagable conferència de premsa per promoure la carn sense hormones i el formatge fermentat naturalment i sense additius, retransmès en directe per diverses ràdios nord-americanes.

En Bové representa una escissió original en el panorama sindical francès: es mostra contrari per igual a l'agricultura intensiva i agressivament exportadora pre-conitzada pel seu govern com a

les subvencions de la Política Agrària Comuna (PAC) de la Unió Europea. Ni globalització ni burocràcia, afirma el seu sindicat: el que cal és tornar a un conreu biològic, respectuós de la terra i dels recursos naturals. El consumidor ha de comprar productes autòctons i boicotejar les importacions que facin la competència a aquest tipus d'agricultura.

AFL-CIO: Federació de sindicats nord-americans creada en 1955 de la fusió de la Federació Americana del Treball i el Congrés d'Organitzacions Industrials. Compta 13 milions de treballadors dels EUA, agrupats en 68 branques d'activitat econòmica, des de "professors fins a músics, des de pagesos fins a doctors", segons la seva presentació (www.aflcio.org).

Es tracta d'un aliat tradicional del Partit Demòcrata de Bill Clinton. Però per als crítics del moviment, és un grup de pressió que a vegades s'aproxima al xantatge. L'AFL-CIO va estar a punt de fer naufragar l'acord de lliure comerç amb Mèxic i Canadà (NAFTA en anglès) per por de les conseqüències en sectors com la indústria tèxtil.

A Seattle va ser la branca dels treballadors siderúrgics la més vistosa a les primeres manifestacions contra la reunió de l'OMC (abans que la revolta es descontrolés). L'AFL-CIO és contrària a les importacions d'acer asiàtic, o a les *maquiladoras* mexicanes (empreses tèxtils), que "roben", segons el seu punt de vista, milers de llocs de feina als treballadors nord-americans. Acusen l'OMC d'afavorir el treball infantil als països del Tercer Món (250 milions de nens entre Àsia i Àfrica) amb les seves sentències contràries a la imposició de sancions comercials. Van aconseguir que Bill Clinton es declarés partidari d'aquesta opció un dia abans d'assistir a Seattle. Una de les declaracions que va ajudar a fer fracassar la conferència.

Jordi Zamora (Seattle)